

Βανάτο Ζακύνθου: Η Αγία Μαρίνα του Φαγιά σε μια ξεχωριστή βραδιά του Μορφωτικού Κέντρου «Αληθώς»

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Ιστορική έρευνα, ζακυνθινή εκκλησιαστική μουσική και συγκινητική απονομή Βραβείου «Αληθώς» σε διακεκριμένο ερευνητή της ζακυνθινής τέχνης

Μια ιδιαίτερη βραδιά, αφιερωμένη στην εκκλησιαστική ιστορία, την τέχνη και τη μουσική παράδοση της [Ζακύνθου](#), πραγματοποιήθηκε το βράδυ της Κυριακής, 18 Οκτωβρίου 2026, στον Ναό της Παναγούλας Βανάτου, στο πλαίσιο του 17ου έτους των πολιτιστικών και πνευματικών δράσεων του Μορφωτικού Κέντρου Λόγου και Τέχνης «Αληθώς».

Η σύναξη ήταν αφιερωμένη στον ιστορικό Ναό της Αγίας Μαρίνας του Φαγιά, ένα αξιόλογο μνημείο της ζακυνθινής εκκλησιαστικής κληρονομιάς, ενώ η βραδιά απέκτησε και ιδιαίτερο τιμητικό χαρακτήρα με τη βράβευση του Αρχιμανδρίτη Δρος Διονυσίου Λυκογιάννη, Ιεροκήρυκα της Ιεράς Μητροπόλεως Ζακύνθου, για

την πολύχρονη επιστημονική προσφορά του στη μελέτη και ανάδειξη της τοπικής τέχνης.

Η Αγία Μαρίνα του Φαγιά και η ιστορική της διαδρομή

Στο πρώτο μέρος της εκδήλωσης, ο π. Διονύσιος Λυκογιάννης παρουσίασε ιστορικά στοιχεία για τον Ναό της Αγίας Μαρίνας του Φαγιά, φωτίζοντας πτυχές της διαδρομής και της εκκλησιαστικής σημασίας του μνημείου. Η παρουσίασή του εντάχθηκε στη μακρόχρονη ερευνητική ενασχόλησή του με την ιστορία της ζακυνθινής τέχνης, την οποία υπηρετεί με επιστημονική συνέπεια και προσωπική αφοσίωση.

Η συγκεκριμένη θεματική έδωσε την ευκαιρία να στραφεί το ενδιαφέρον σε έναν από τους αξιόλογους ναούς της ζακυνθινής υπαίθρου και να υπογραμμιστεί η σημασία της συστηματικής μελέτης των εκκλησιαστικών μνημείων, ως ζωντανών τεκμηρίων της ιστορίας και της καλλιτεχνικής φυσιογνωμίας του νησιού.

Ύμνοι με το ιδιαίζον ζακύνθιο μουσικό ύφος

Ακολούθησε το μουσικό μέρος της βραδιάς, κατά το οποίο Χορός Ζακυνθίων Ιεροψαλτών, υπό τη διεύθυνση του Νικολάου Ξένου, απέδωσε ύμνους προς τιμήν της Αγίας Μαρίνας, καθώς και ύμνους από τη Θεία Λειτουργία, σύμφωνα με το ιδιαίτερο ζακύνθιο μουσικό ιδίωμα και ύφος.

Η παρουσία της τοπικής ψαλτικής παράδοσης συμπλήρωσε την ιστορική αναφορά στον ναό, υπενθυμίζοντας πως η εκκλησιαστική τέχνη της Ζακύνθου εκφράζεται τόσο μέσα από τη ζωγραφική, την αρχιτεκτονική και τα ιερά κειμήλια όσο και μέσα από τη μουσική, που εξακολουθεί να αποτελεί πολύτιμο στοιχείο της πολιτιστικής ταυτότητας του τόπου.

Η απονομή του Βραβείου «Αληθώς»

Το τρίτο μέρος της εκδήλωσης ήταν αφιερωμένο στην τιμητική βράβευση του Αρχιμανδρίτη Διονυσίου Λυκογιάννη, στον οποίο απονεμήθηκε ένα από τα θεσμοθετημένα Βραβεία «Αληθώς», αποτελούμενο από τιμητικό δίπλωμα μετά χρυσού σταυρού.

Κατά την προσφώνηση του τιμωμένου, ο υπεύθυνος του Μορφωτικού Κέντρου, Πρωτοπρεσβύτερος του Οικουμενικού Θρόνου Παναγιώτης Καποδίστριας, αναφέρθηκε στην πολυσχιδή προσφορά του π. Διονυσίου, τόσο ως κληρικού όσο και ως ερευνητή της ζακυνθινής τέχνης.

Ιδιαίτερη μνεία έγινε στο πολυετές και εξαιρετικά σημαντικό έργο της καταγραφής και φωτογραφικής αποτύπωσης των έργων τέχνης που βρίσκονται στους ναούς και στα περισσότερα παρεκκλήσια της Ζακύνθου. Πρόκειται για μια εργασία μεγάλης έκτασης, καρπό επιμονής και αφοσίωσης πολλών ετών, η οποία αποτελεί πολύτιμη παρακαταθήκη για τη μελλοντική έρευνα της εκκλησιαστικής και καλλιτεχνικής ιστορίας του νησιού.

Ο π. Παναγιώτης αναφέρθηκε επίσης στις πολυάριθμες επιστημονικές μελέτες και δημοσιεύσεις του τιμωμένου, καθώς και στην προσφάτως κριθείσα με άριστα διδακτορική διατριβή του, με θέμα «Η εκκλησιαστική αργυροχοΐα στη Ζάκυνθο, 17ος-19ος αιώνας», εκφράζοντας την ευχή να εκδοθεί σύντομα, ώστε να καταστεί προσιτή στους ερευνητές και στους φιλότεχνους, Ζακυνθίους και μη.

Ξεχωριστή αναφορά έγινε στη σταθερή συνεργασία του π. Διονυσίου με το «Αληθώς», από το 2010 έως σήμερα, με σειρά επιστημονικών παρουσιάσεων. Μάλιστα, υπενθυμίστηκε η συμμετοχή του στις διαδικτυακές «Lectures Αληθώς» κατά την περίοδο της πανδημίας, όταν οι διά ζώσης εκδηλώσεις είχαν ανασταλεί. Από τις 27 διαλέξεις που πραγματοποιήθηκαν τότε μέσω του καναλιού του Μορφωτικού Κέντρου στο YouTube, δύο είχαν ετοιμαστεί και παρουσιαστεί από τον τιμώμενο Αρχιμανδρίτη.

Ο υπεύθυνος του «Αληθώς» υπογράμμισε ακόμη τη σημασία της διάσωσης και τεκμηρίωσης των καλλιτεχνικών θησαυρών της Ζακύνθου, ενός τόπου που δοκιμάστηκε σκληρά από τη σεισμοπυρκαγιά του 1953, επισημαίνοντας ότι κάθε τέτοια προσπάθεια συνιστά ουσιαστική προσφορά και προς τις επόμενες γενιές.

Χαρακτηριστική υπήρξε η φράση του για την ερευνητική δραστηριότητα του τιμωμένου: «Η επιμέλειά του στην ερευνητική λογιοσύνη μάς έχει κάνει πλουσιότερους και ψηλότερους».

Η προσφώνηση ολοκληρώθηκε με την εγκάρδια ευχή: «Άξιος, αγαπητέ συν-αδελφέ Διονύσιε, και σε ανώτερα!».

Αντιφωνώντας, ο τιμηθείς, εμφανώς συγκινημένος, εξέφρασε τις θερμές και εγκάρδιες ευχαριστίες του για την τιμητική διάκριση και τα όσα ελέχθησαν σχετικά με το πρόσωπο και το έργο του.

Με ιδιαίτερη συγκίνηση αναθυμήθηκε την από δεκαετιών γνωριμία του με τον π. Παναγιώτη Καποδίστρια, καθώς και τη μακρόχρονη συναλληλία τους στα περί των Τεχνών. Μια σχέση αμοιβαίας εκτίμησης, κοινών καλλιτεχνικών ενδιαφερόντων και δημιουργικής επικοινωνίας, η οποία διατηρείται ζωντανή και καρποφόρα μέσα

στον χρόνο.

Η προσωπική αυτή αναδρομή προσέδωσε στην απονομή ξεχωριστή εγκάρδιότητα, αναδεικνύοντας, πέρα από την επιστημονική προσφορά του τιμωμένου, και τους ανθρώπινους δεσμούς που καλλιεργούνται μέσα από την κοινή αγάπη για την τέχνη και την ιστορία του τόπου.

Παρουσία εκπροσώπων της Εκκλησίας και των τοπικών Αρχών

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο Πρωτοπρεσβύτερος Χαράλαμπος Κυπριώτης, εκ προσώπου του απουσιάζοντος Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ζακύνθου κ. Διονυσίου Δ΄, ο Βουλευτής Ζακύνθου κ. Διονύσιος Ακτύπης, ο Δήμαρχος Ζακύνθου κ. Γιώργος Στασινόπουλος και η Διευθύντρια της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ζακύνθου κ. Δήμητρα Νικολιά, καθώς και κληρικοί, εκπρόσωποι φορέων και φίλοι του Μορφωτικού Κέντρου.

Η παρουσία τους υπογράμμισε τη σημασία της εκδήλωσης, τόσο για την προβολή της εκκλησιαστικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς της Ζακύνθου όσο και για τη δημόσια αναγνώριση της επιστημονικής προσφοράς του τιμωμένου.

Βραδιά αφιερωμένη στη μνήμη και την τέχνη

Η εκδήλωση της 18ης Οκτωβρίου πρόσθεσε μια ακόμη ουσιαστική σελίδα στη δεκαεπτάχρονη πορεία του Μορφωτικού Κέντρου «Αληθώς», συνδυάζοντας την ιστορική έρευνα, την εκκλησιαστική μουσική και την απόδοση τιμής σε έναν άνθρωπο που έχει αφιερώσει μεγάλο μέρος της ζωής του στη μελέτη της ζακυνθινής τέχνης.

Η Αγία Μαρίνα του Φαγιά βρέθηκε στο επίκεντρο της ιστορικής μνήμης, η ζακυνθινή ψαλτική παράδοση ακούστηκε μέσα στον Ναό της Παναγούλας και η τιμητική διάκριση του π. Διονυσίου Λυκογιάννη αποτέλεσε έκφραση ευγνωμοσύνης για μια προσφορά που συνεχίζεται και εμπλουτίζει τη γνώση μας για τον πολιτισμό της Ζακύνθου.

